

Sikkerhetsdatablad

Sikkerhetsdatablad etter (EF) nr. 1907/2006

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/BLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator:

ZAPONLAKK (Liberon nr. 103)

Deklarasjonsnummer: 34706

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot:

Metallakk som beskytter alle typer metall mot oksydering. Gir en fargeløs nesten "usynlig" film.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet:

ALANOR AS

Tvervedveien 2-6, Skallevoll

Tel.: 33 36 29 70

Boks 2190

Faks: 33 36 29 71

N-3103 Tønsberg

Ansvarlig for sikkerhetsdatablad (e-post): post@alanor.no

1.4. Nødtelefonnummer:

22 59 13 00 (Giftinformasjonssentralen)

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen:

Meget brannfarlig og irriterende væske med langtidseffekter.

EF (67/548 eller 1999/45): F;R11 Xi;R36 R66 R67

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336 EUH066

Ordlyden av R- og H-setningene - se avsnitt 16.

2.2. Merkingselementer:

FARE

Inneholder: *n*-Butylacetat

H225: Meget brannfarlig væske og damp.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

H336: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.

P101: Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102: Oppbevares utilgjengelig for barn.

P210: Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.

P271: Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.

P501: Innhold/beholder leveres som avfall i samsvar med lokale forskrifter.

EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

2.3. Andre farer:

Ingen kjendte.

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger:

Vekt%	Navn	CAS	EC-nr.	Indeks-nr.	REACH-reg.nr.	Klassifisering
50-85	<i>n</i> -Butylacetat	123-86-4	204-658-1	607-025-00-1	01-2119485493-29	EF: R10 R66 R67 CLP: Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H336 EUH066
10-25	Butanon	78-93-3	201-159-0	606-002-00-3	01-2119457290-43	EF: F;R11 Xi;R36 R66 R67 CLP: Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336 EUH066
2,5-10	Propan-2-ol	67-63-0	200-661-7	603-117-00-0	01-2119457558-25	EF: F;R11 Xi;R36 R67 CLP: Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336
2,5-10	4-Metylpentan-2-on	108-10-1	203-550-1	606-004-00-4	01-2119473980-30	EF: F;R11 Xn;R20 Xi;R36/37 R66 CLP: Flam. Liq. 2;H225 Acute Tox. 4;H332 EUH066 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H335

Ordlyden av R- og H-setningene - se avsnitt 16.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak:

- Innånding:** Bring personen i frisk luft. **Lette tilfeller:** Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Søk lege. **Alvorligere tilfeller:** Bevisstløse legges i stabilt sideleie med hodet lavt og holdes varme. Puster ikke vedkommende, gis kunstig åndedrett. Ring straks etter lege og ambulanse.
- Hud:** Fjern straks tilsølte klær. Skyll huden og vask grundig med vann og såpe. Smør huden inn med håndkrem. Ved sår og likn.: Søk lege.
- Øyne:** Skyll straks med vann eller saltvann i minst 15 minutter. Evt. kontaktlinser fjernes og øyet spiles godt opp. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege. Skyllingen fortsettes under transport til lege/sykehus.
- Svelging:** Skyll straks munnen grundig og drikk rikelig vann. Holdes i ro under oppsyn. **Fremkall ikke oppkastning.** Inntreffer oppkastning, holdes hodet lavt for å unngå mageinnhold i lungene. Ring straks etter lege og ambulanse.
- Forbrenning:** Skyll med vann til smertene forsvinner. Under skyllingen fjernes klær som ikke har brent fast, fra det forbrente området. Er legebehandling nødvendig, fortsettes skyllingen til legen har overtatt behandlingen.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede:

Kan gi irritasjon av hud og øyne, samt tørr og sprukket hud. Gjentatt kontakt kan føre til sprø hud eller til revner i huden. Dampene kan føre til at man føler seg søvnig eller omtåket.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig:

Ved kontakt med lege eller sykehus, vis dette sikkerhetsdatablad.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler:

Vanntåke, skum, pulver eller kullsyre.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen:

Unngå innånding av røykgasser. Ved brann utvikles giftige gasser: Særlig karbonoksider.

5.3. Råd til brannmannskaper:

Bruk trykkluftmaske ved kraftig røykutvikling. Fjern om mulig beholderne eller kjøøl dem ned med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner:

Bruk personlig verneutstyr - se avsnitt 8. Fjern antenningskilder. Begrens spredningen. Sørg for god utlufting.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø:

Helles aldri ut i kloakken - se avsnitt 12. Informer de lokale myndigheter ved utslipp i omgivelsene.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing:

Sølet suges opp med granulater eller likn. Oppsamles i egnede beholdere. Skyll stedet hvor sølet oppsto grundig med vand. Fortsett behandling av søl - se avsnitt 13.

6.4. Henvisning til andre avsnitt:

Se ovennevnte.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering:

Unngå innånding av damper. Arbeidsrom skal være godt ventilert. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Skift straks klær som er forurenset. Omhyggelig personlig hygiene er nødvendig. Det skal være adgang til dusj til bruk i nødsfall samt øyenskyllflaske. Vask hender og forurensete områder med vann etter arbeidsslutt. Må aldri brukes i nærheten av flammer, gnister eller varme overflater. Røyking forbudt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforeneligheter:

I godt tillukket originalbeholder, i godt ventilert rom. Atskilt fra antenningskilder. Brannfare klasse A.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r):

Se bruksområder – avsnitt 1.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere:

Grenseverdier (FOR 1358, 6.12.2011 med senere endringer):

75 ppm = 355 mg/m ³	Butylacetat (alle isomere)
75 ppm = 220 mg/m ³	Butanon
100 ppm = 245 mg/m ³	Propan-2-ol
25 ppm = 105 mg/m ³ H	4-Metylpentan-2-on

H = Hudopptak. / Stoffet kan tas opp gjennom huden.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE (FORTTSAT)

DNEL:	<u>Eksponering</u>	<u>Verdi</u>	<u>Populasjon</u>	<u>Virkninger</u>
<i>n</i> -Butylacetat	Langsiktige, inhalasjon	480 mg/m ³	Arbeider	Systemiske/Lokale
	Akut, inhalasjon	960 mg/m ³	Arbeider	Systemiske/Lokale
	Langsiktige, inhalasjon	102,34 mg/m ³	Forbruker	Systemiske/Lokale
	Akut, inhalasjon	859,7 mg/m ³	Forbruker	Systemiske/Lokale
Propan-2-ol	Langsiktige, dermal	888 mg/kg	Arbeider	Systemiske
	Langsiktige, inhalasjon	500 mg/m ³	Arbeider	Systemiske
	Langsiktige, inhalasjon	89 mg/m ³	Forbruker	Systemiske
	Langsiktige, oral	26 mg/kg	Forbruker	Systemiske
PNEC:	<u>Medium</u>	<u>Verdi</u>		
<i>n</i> -Butylacetat	Ferskvann	0,18 mg/l		
	Sjøvann	0,018 mg/l		
	Sporadisk utslipp	0,36 mg/l		
	Ferskvannssediment	0,981 mg/kg		
	Sjøvann sediment	0,0981 mg/kg		
	Jord	0,0903 mg/kg		
	Renseanlegg (STP)	35,6 mg/l		
Propan-2-ol	Ingen fastsatt.			

8.2. Eksponeringskontroll:

Forholdsregler for å hindre eksponering: Arbeidsrom skal være godt ventilert.

Personlig verneutstyr:

Innånding: Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk godkjent vernemaske med kombinasjonsfilter type A (brunt - mot organiske damper) (EN 140). Filtrene har begrenset brukstid (skal skiftes). Les produsentens anvisninger.

Hud: Vernehansker av butylgummi. Gjennombruddstid: ca. 1 timme. Altox har redusert hanskeguidens gjennombruddstid med en faktor på ca. 3, fordi standardtesten EN-374-3 er foretatt ved 23°C, mens temperaturen i hansken i praksis er ca. 35°C. Dessuten strekkes elastiske hansker ved bruk, så hansketykkelsen og dermed også gjennombruddstiden blir redusert.

Øyne: Tettsluttende vernebriller (EN 166) eller ansiktsskjerm (EN 175) ved risiko for sprut.

Begrensning og overvåking av miljøeksponering: Ingen spesifikke.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper:

Utseende:	Fargeløs viskøs veske
Lukt:	Karakteristisk
Luktgrense:	Ikke bestemt
pH:	Ikke bestemt
Smeltepunkt/smeltepunktintervall (°C):	Ikke bestemt
Kokepunkt/kokepunktintervall (°C):	> 35
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	< 21
Fordampningshastighet:	Ikke bestemt
Antennelighet (fast stoff, gass):	Ikke relevant
Ekspljosjonsgrenser (vol% - vol%):	Ikke bestemt
Damptrykk (hPa, 20°C):	Ikke bestemt
Relativ damp tetthet:	Ikke bestemt
Relativ tetthet (g/cm ³ , 20°C):	0,8-1
Vannløselighet:	Ikke løselig i vann
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann:	Ikke bestemt
Selvantennelighet (°C):	Ikke bestemt
Viskositet (m ² /s):	Ikke bestemt
Eksplorative / oksiderende egenskaper:	Ikke relevant
9.2. Andre opplysninger:	Ikke relevant

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet:

Ingen data til rådighet.

10.2. Kjemisk stabilitet:

Brennbart. Avgitte damper kan antennes av for eksempel gnister, glør eller varme flater. Dampene kan skape eksplosive blandinger i forbindelse med luft. Kan drive langt til antenningskilder og gi tilbakeslag. Ved alminnelige temperaturer er dampene tyngre enn luft og kan spre seg langs golv mm.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner:

Ingen data til rådighet.

10.4. Forhold som skal unngås:

Unngå dannelse av gnister, glør, oppvarming og sollys.

10.5. Uforenlige materialer:

Unngå sterke syrer, baser og oksidasjonsmidler. Kan angripe visse plast materialer.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter:

Ved oppvarming til meget høye temperaturer (spalting) utskilles meget giftige gasser: Særlig karbonoksider.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger:

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akutt giftighet:			
Inhalation	LC ₅₀ (rotte) > 21 mg/l/4h (<i>n</i> -Butylacetat) LC ₅₀ (rotte, dampe) = 34,5 mg/l/4h (Butanon) LC ₅₀ (rat) = 2000-4000 ppm (8.2-16.4 mg/l) (4-Metylpentan-2-on)	OECD 403 Ikke opplyst OECD 403	Leverandør Leverandør IUCLID
Dermal	LD ₅₀ (kanin) > 14.112 mg/kg (<i>n</i> -Butylacetat) LD ₅₀ (kanin) > 5000 mg/kg (Butanon)	OECD 402 Ikke opplyst	ECHA diss. Leverandør
Oral	LD ₅₀ (rotte): 10.000-12.000 mg/kg (<i>n</i> -Butylacetat) LD ₅₀ (rotte) = 5045 mg/kg (Propan-2-ol)	OECD 423 Ikke tilgjengelig	ECHA diss. RTECS
Etsning/irritasjon:	Kraftig øyenirritasjon, kanin (Butanon) Øyenirriterende, kanin (Propan-2-ol)	Draize Draize	IUCLID IUCLID
Sensibilisering:	Ingen hudsensibilisering, marsvin (<i>n</i> -Butylacetat)	OECD 406	ECHA diss.
CMR:	Ingen reproduksjonseffekter, NOEC=2000 ppm (fertilitet) (<i>n</i> -Butylacetat) Ingen reproduksjonseffekter ved dyreforsøk (Propan-2-ol) Ingen karcinogen effekt ved dyreforsøk (Propan-2-ol)	OECD 416 Ikke tilgjengelig Ikke tilgjengelig	ECHA diss. IUCLID. IUCLID

Opptaksveier: Hud, lungene og mage-tarm-kanalen.

Symptomer:

Innånding: Innånding av damp kan gi anledning til irritasjon av luftveiene og kan gi ubehag, kvalme, hodepine og svimmelhet.

Hud: Kan virke irriterende og kan gi tørr eller sprukket hud. 4-Metylpentan-2-on kan tas opp gjennom huden og ved omfattende kontakt gi samme symptomer som nevnt under innånding.

Øyne: Irritasjon med rødme og smerter. Kan gi skader på øyet.

Svelging: Irritasjon av munn, hals og mage-tarm-kanalen. Store mengder kan gi symptomer som nevnt under "Innånding".

Kroniske effekter: Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem. Gjentatt eksponering kan gi irritasjon, tørr og sprukket hud og evt. eksem.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet:

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (<i>Pimephales promelas</i> , 96h) = 18 mg/l (<i>n</i> -Butylacetat) LC ₅₀ (<i>Leopomis macrochirus</i> , 96h) = 1690 mg/l (Butanon) LC ₅₀ (<i>Danio rerio</i> , 96h) > 179 mg/l (4-Metylpentan-2-on)	Ikke tilgjengelig (FW) Ikke opplyst OECD 203	Leverandør Leverandør ECHA diss.
Krepsdyr	EC ₅₀ (<i>Daphnia</i> sp., 48h) = 44 mg/l (<i>n</i> -Butylacetat) EC ₅₀ (<i>Daphnia magna</i> , 48h) = 308 mg/l (Butanon) EC ₅₀ (<i>Daphnia magna</i> , 48h) > 200 mg/l (4-Metylpentan-2-on)	Ikke opplyst (FW) Ikke opplyst OECD 202 (FW)	Leverandør Leverandør ECHA diss.
Alger	EC ₅₀ (<i>Scenedesmus subspicatus</i> , 72h) = 675 mg/l (<i>n</i> -Butylacetat) EC ₅₀ (<i>Scenedesmus subspicatus</i> , 72h) > 1000 mg/l (Propan-2-ol)	DIN 38412, part B Ikke tilgjengelig (FW)	Leverandør IUCLID

AVSNITT 12: MILJØOPPLYSNINGER (FORTTSAT)

12.2. Persistens og nedbrytbarhet:

n-Butylacetat, butanon, 4-metylpentan-2-on og propan-2-ol er lett biologisk nedbrytbare (OECD 301).

12.3. Bioakkumuleringsevne:

n-Butylacetat, butanon og propan-2-ol: Log $K_{ow} < 1$. Ingen betydningsfull bioakkumulering.

4-Metylpentan-2-on: Log $K_{ow} = 1,9$ (OECD 117). Mulighet for moderat bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord:

Butanon og propan-2-ol: K_{oc} (beregnet): <10 (Meget stor mobilitet i jord forventes).

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering:

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

12.6. Andre skadevirkninger:

Ingen kjendte.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder:

Rester og avfall bør ikke tilføres avløpsnett, men leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

EAL-Kode: 20 01 27 (rester) og 15 02 02 (granulat eller likn med blandning).

Avfallstoffnummer: 7051 (Maling, lim, lakk, løsemiddelbasert)

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer: 1263

14.2. FN-forsendelsesnavn: MALING

14.3. Transportfareklasse(r): 3

14.4. Emballasjegruppe: III (spesielle bestemmelser 163 650 640F)

14.5. Miljøfarer: Ingen.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket: Ikke relevant.

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen:

Barn og ungdom (personer under 18 år) skal ikke utføre arbeid med produktet.

Ved en kartlegging av arbeidsmiljøet skal det sikres at personell ikke utsettes for påvirkninger som kan innebære risiko ved graviditet eller amming.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet:

Ingen CSR.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Merkingselementer etter DPD:

R 11: Meget brannfarlig.

R 36: Irriterer øynene.

R 66: Gentagen utsættelse kan give tør eller revnet hud.

R 67: Dampene kan føre til at man føler seg søvrig eller omtåket.

S 2: Oppbevares utilgjengelig for barn.

S 16: Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt.

S 25: Undgå kontakt med øynene.

S 26: Kommer stoffet i øynene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes.

S 29: Må ikke tømmes i kloakkavløp.

S 46: Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten.

S 51: Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

Meget brannfarlig

Irriterende

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER (FORTTSAT)

Ordlyd på R- og H-setninger nevnt i avsnitt 2 og 3:

- H225: Meget brannfarlig væske og damp.
H226: Brannfarlig væske og damp.
H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.
H332 Farlig ved innånding.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H336: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H400: Meget giftig for liv i vann.
EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
R 10: Brannfarlig.
R 11: Meget brannfarlig.
R 20: Farlig ved innånding.
R 36: Irriterer øynene.
R 36/37: Irriterer øynene og luftveiene.
R 66: Gjentatt kontakt kan føre til sprø hud eller til revner i huden.
R 67: Dampene kan føre til at man føler seg søvnnig eller omtåket.

Forkortelser:

CMR = Carcinogenicity, mutagenicity, reproductive toxicity (kreftfremkallende, arvestoffskadelig og reproduksjonstoksisk virkning)

CSR = Chemical Safety Report

DNEL = Derived No-Effect Level

EC₅₀ = Effect Concentration 50 %

FW = Fresh Water

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 %

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 %

LD_{L0} = Lethal Dose Low

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Datakilder:

ECHA diss. = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside

IUCLID = International Uniform Chemical information Database

RTECS = Register of Toxic Effects of Chemical Substances

Råd om særlig opplæring:

Materialet må kun brukes av personer som har fått grundig instruksjon i hvordan arbeidet skal utføres og som har kjennskap til innholdet i dette sikkerhetsdatabladet.

Endring i avsnitt:

1-16 og merking etter CLP

Utarbeidet av: Altos a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Danmark Tel.: +45 38 34 77 98 / PH - Kvalitetskontroll: PW